

Muistio Uudenmaan Kokoomus ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.2021 – 31.12.2023

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen ennen vuotta 2023 rekisteröityihin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin ja naisjärjestöihin. Uudenmaan Kokoomus ry:n osalta tarkastus kohdistui ajanjaksoon 1.1.2021 – 31.12.2023.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 36 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2025 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, tarkastaja Elina Nordström, ylitarkastaja Hanna Surakka, johtava tilintarkastaja Minna Tyrväinen ja ylitarkastaja Malviina Vahtera. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 29.5.2024. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin etäyhteyksin 10.9.2024. Tarkastukseen osallistui Uudenmaan Kokoomus ry:stä toiminnanjohtaja Janne Pesonen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä tilinpäätöstiedot: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Uudenmaan Kokoomus ry:n oli tätä varten tullut toimittaa vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle.

Uudenmaan Kokoomus ry:n vuosien 2021–2023 tilinpäätöstiedot on toimitettu puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Uudenmaan Kokoomus ry:n tilintarkastuskertomuksiin vuosilta 2021–2023 sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Uudenmaan Kokoomus ry oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2022 yhteensä 20 000 euron määrästä ja vuodelta 2023 yhteensä 4 999,54 euron määrästä. Tarkastuksessa todettiin, että ajantasaisia ilmoituksia saaduista tuista oli tekemättä vuodelta 2021 4 283,88 euron määrästä ja vuodelta 2022 2 990 euron määrästä. Piirijärjestö lisäsi puuttuneet ajantasaiset ilmoitukset järjestelmään tarkastuksen aikana.

Uudenmaan Kokoomus ry on vastaanottanut Kansallinen Sivistysliitto ry:ltä (Kansio) yhteensä 8 425,00 euroa vuonna 2021, yhteensä 8 050,80 euroa vuonna 2022 ja yhteensä 7 632,93 euroa vuonna 2023. Tarkastuskohteelta saadun tiedon mukaan kyse on vapaasta sivistystyöstä annetun lain 632/1998 perusteella maksetuista suorituksista. Lakimuutos, jonka mukaan valtionosuus ei enää ole puoluelain tarkoittamaa tukea, tuli voimaan 1.1.2024. Tarkastusvirasto suosittelee, että suorituksista 2021–2023 tehdään vielä ajantasaiset ilmoitukset. Näin puolueiden ja niitä lähellä olevien opintokeskusten välinen yhteistyö raportoidaan läpinäkyvällä tavalla.

Uudenmaan Kokoomus ry on maksanut ehdokkaiden vaalimainoksia, ja laskuttanut nämä mainoskulut ehdokkailta. Ehdokkailta on laskutettu vaalikuluja ilmoitusrajan 1 500 euroa ylittävistä määristä, joista ei ollut tehty ajantasaisia ilmoituksia.

Koska puoluelain 8 §:ssä, hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta (HE 6/2010 vp) eikä taustakirjallisuudessa ole tuen poikkeuksena todettu vaalimainosten läpilaskutusta, tulee vähintään 1500 euron suuruista ehdokkaiden piirijärjestölle siirtämistä summista tehdä jatkossa myös ajantasaiset ilmoitukset.

Valtiontalouden tarkastusviraston ohjeen vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevan erittelyn tekemisestä sekä tilinpäätöstietojen toimittamisesta (Dnro 367/41/2016) mukaan vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevalla lomakkeella on erikseen mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta kampanja-aikana saadut suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena.

Puoluelain 9 b §:n (Ilmoitettavat tiedot vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta) mukaan erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1500 euroa. Nämä suoritukset tulee jatkossa huomioida tukena myös vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyssä.

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta avustusta saaneilta puolueilta ja puolueyhdistyksiltä selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Uudenmaan Kokoomus ry totesi tarkastuksessa, että he tekevät hankintoja vain hyvin tuntemiltaan palveluntarjoajilta ja sopimuskumppaneilta. Piirijärjestö tarkistaa kohtuullisessa laajuudessa julkisista tietolähteistä, että sopimuskumppanit tai alihankkijat eivät ole pakotteiden piirissä.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on avustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Uudenmaan Kokoomus ry on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamissaan valtionavustustilityksissä puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä.

Piirijärjestö on valtionavustustilitystensä mukaan saanut puoluetukea 126 064,15 euroa vuonna 2021, 127 095,00 euroa vuonna 2022 sekä 138 832,09 euroa vuonna 2023.

Minna Tyrväinen
johtava tilintarkastaja

JAKELU

Uudenmaan Kokoomus ry